

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.288>

JEL classification: B40, D46, F29, G32, L71
UDC: 338.45:622 (477)

Віталій ДМИТРУК

здобувач наукового ступеня доктора філософії,
аспірант,
кафедра менеджменту та адміністрування,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Україна
E-mail: vitaliidmitruk@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-0822-8152
Researcher ID: N-57245161600

РОЗВИТОК МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ З ЦІННІСНО ЗОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ НА НАФТОГАЗОВИДОБУВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

АНОТАЦІЯ

Вступ. Нафтогазовидобувний сектор має важливе стратегічне значення для гарантування енергетичної безпеки та сталого розвитку країни. Тому підвищення ефективності управління нафтогазовидобувними підприємствами є критичним чинником для забезпечення їх стійкості та подальшого розвитку. З урахуванням різноманітних викликів, що стоять перед нафтогазовидобувними підприємствами, таких як: зміни на глобальному енергетичному ринку, жорсткі екологічні стандарти, вимоги до сталого розвитку в умовах європейської інтеграції, – ефективне управління стає критично важливим. Підхід ціннісно зорієнтованого управління враховує не лише результативні показники діяльності нафтогазовидобувних підприємств, але й цінності, які визначають роль нафтогазовидобувної галузі в соціумі. Це означає, що в управлінських рішеннях інституціоналізуються та формалізуються не тільки економічні чинники, але й соціальні, екологічні та етичні аспекти. Впровадження такого підходу може допомогти знизити негативний вплив на довкілля, забезпечити соціальну відповідальність підприємства, сприяти розвитку інноваційних технологій та підвищувати задоволення потреб споживачів.

Метою статті є аналіз існуючих методологічних підходів управлінської практики в контексті розвитку інструментарію ціннісно-орієнтованого управління на нафтогазовидобувних підприємствах.

Метод (методологія). Дослідження ґрунтується на інтеграційному, галузевому та міждисциплінарному підходах до аналізу наявного інструментарію ціннісно зорієнтованого управління, виявлення особливостей, переваг та обмежень активної практики ціннісно-зорієнтованого управління з урахуванням вітчизняних реалій та зарубіжного досвіду.

Результати. Розглянуто функціональні підходи до ціннісно зорієнтованого управління нафтогазовидобувними підприємствами, що ґрунтуються на світовому досвіді та актуальних галузевих тенденціях. Проаналізовано проблемні аспекти та обмеження в застосуванні методологічних підходів у ціннісно зорієнтованому управлінні. Закцентовано увагу на необхідності формування спеціально адаптованого інструментарію ціннісно зорієнтованого управління для нафтогазовидобувних підприємств, сформульовано рекомендації для їх імплементації в управлінську практику. Отримані наукові результати сприятимуть подальшому розвитку теоретичних знань у галузі ціннісно зорієнтованого управління на нафтогазовидобувних підприємствах.

Ключові слова: нафтогазовидобувні підприємства; ціннісно зорієнтоване управління; методологічний інструментарій; ключові показники ефективності.

© Віталій Дмитрук, 2023

Отримано: 09.03.2023 р.

Рекомендовано до друку: 16.03.2023 р.

Опубліковано: 29.03.2023 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати:

Дмитрук В. Розвиток методологічних підходів з ціннісно зорієнтованого управління на нафтогазовидобувних підприємствах. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33. № 1. С. 288-295. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.288>

Вступ

Нафтогазовидобувний сектор відіграє важливу роль у гарантуванні енергетичної безпеки та сталого розвитку країни. Відповідно підвищення ефективності управління нафтогазовидобувними підприємствами є визначальним чинником забезпечення їх економічної стабільності та подальшого розвитку. Світова наукова думка накопичила значний досвід з визначення сутності й обґрунтування напрямів реалізації методологічних підходів у царині ціннісно зорієнтованого управління. Розроблення методичного інструментарію ціннісно зорієнтованого управління має враховувати специфіку галузі, зокрема нафтогазовидобувних підприємств, інакше втрачатиме своє практичне спрямування. У зв'язку з цим питання формування методологічних засад ціннісно зорієнтованого управління нафтогазовидобувними підприємствами потребує окремого дослідження.

Мета статті

Метою статті є ґрунтовний аналіз комплексу методологічних підходів, які використовуються в ціннісно зорієнтованому управлінні на нафтогазовидобувних підприємствах задля їх оцінки та вдосконалення. Досягнення мети передбачає розв'язання таких конкретних завдань: дослідження існуючих методологічних підходів з ціннісно зорієнтованого управління; аналіз методологічних розробок, що знайшли практичне застосування в царині ціннісно зорієнтованого управління в нафтогазовидобувній галузі; виявлення проблемних аспектів та формулювання рекомендацій щодо застосування методологічного інструментарію з ціннісно зорієнтованого управління на нафтогазовидобувних підприємствах.

Виклад основного матеріалу дослідження

Проведене попереднє дослідження [1] дозволяє стверджувати, що концепція ціннісно зорієнтованого управління як в науковій спільноті, так і в бізнес-середовищі сприймається на аксіоматичному рівні. У сучасному інформаційному просторі тривають

наукові дискусії щодо вибору оцінно-аналітичного та управлінського інструментарію, порядку, алгоритмів та особливостей застосування цієї концепції у галузі практичної управлінської діяльності.

Розглядаючи питання ефективності менеджменту в контексті формування управлінських кадрів, К. Верма зауважив, що хоча агреговані показники діяльності підприємства, зокрема фінансові результати й ринкова вартість бізнесу, зазвичай використовуються для оцінювання ефективності менеджерів, вони є недостатньо інформативними, оскільки охоплюють багато інших чинників, які не залежать від безпосередньої діяльності управлінців. У зазначеному контексті важливим є те, що підлягає оцінюванню, а вже тоді конкретні параметри ефективності, які вибрані самою організацією для оцінки і використовуються як стимул для активності менеджерів [2].

Основоположник теорії інформації К. Шеннон значну увагу приділив дослідженню функціонування відкритих систем, до яких належать і підприємства, що функціонують в умовах мінливого середовища. Використовуючи поняття «ентропія» зі значенням «обмеженої інформації, яка пов'язана з можливими альтернативами» [3, с. 3], К. Шеннон наголошує, що вона значною мірою стосується поточного стану процесів ціннісно зорієнтованого управління, для кожного з яких є стан, коли всі дії спрямовуються на досягнення окреслених цілей, визначених цінностей підприємства. Однак у зв'язку із певними обмеженнями (несприйняття цінностей, опір змінам, технології, інтелектуальний капітал, мотивація персоналу та інші внутрішні й зовнішні чинники впливу) виникають відхилення від очікуваного стану, що спричиняють втрату можливостей досягнення цінностей. Відповідно, чим більше таких відхилень, тим вища ентропія неупорядкованості економічної системи та нижча ефективність ціннісно зорієнтованого управління. Ентропія інформаційного джерела (The Entropy of an Information Source), відповідно до обґрунтування К. Шеннона [3, с. 53], матиме наступне математичне вираження:

$$H = - \sum_{i=1}^n p_i \log_2 p_i, \quad (1)$$

де

H – показник ентропії;

p_i – ймовірність набуття величини інформаційного джерела значення i ;

n – кількість значень, що приймаються інформаційним джерелом.

Рівень знань щодо функціонування системи ціннісно зорієнтованого менеджменту на підприємстві характеризує управлінський концепт ентропії, що асоціюється зі станом невпорядкованості системи, випадковості чи

невизначеності ситуації для інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень. Чим більш невпорядкованою є система, тим більше потрібно інформації, щоб визначити характеристики її складових елементів. У контексті дослідження внутрішньої будови ентропії в інформаційній системі координат ціннісно зорієнтованого управління доцільно розглянути *показники ентропії структури комунікацій* на підприємстві (рис. 1).

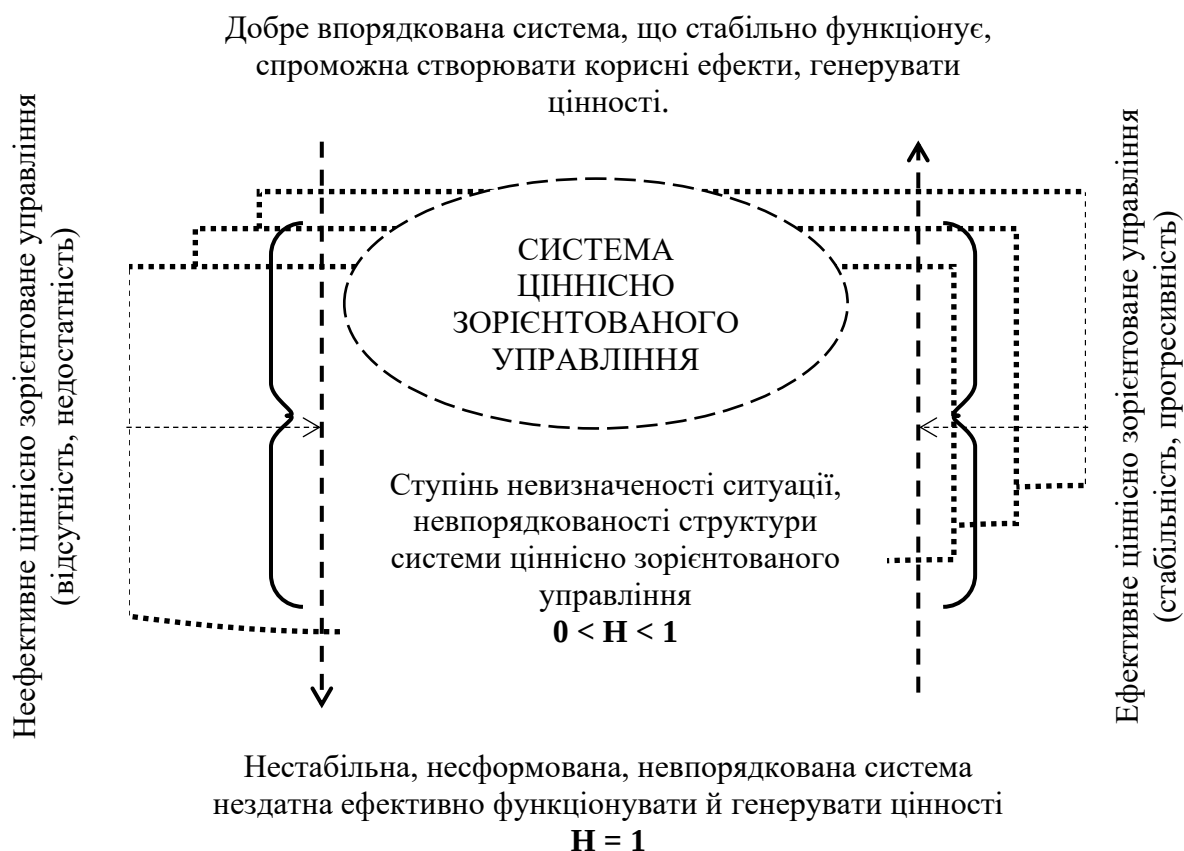

Рис. 1. Внутрішня будова ентропії в інформаційній системі координат ціннісно зорієнтованого управління

Джерело: розроблено автором на основі опрацювання матеріалів [3; 4; 5].

Вимірювання є важливим інструментом ціннісно зорієнтованого управління, оскільки допомагає аргументувати доцільність застосування ціннісного підходу на підприємстві. У контексті визначення вкладу управлінської команди, оцінювання якості виконання делегованих управлінських завдань щодо досягнення цілей організаційного розвитку, визначення персоніфікованого внеску менеджерів та як засіб встановлення

методологічного підґрунтя визначення і розподілу базової мотивації і фінансової винагороди за ефективність управління придатні до практичного застосування *ключові показники ефективності* (key performance indicators, KPI).

Управлінське значення KPI як засобу репрезентативності прогресивного розвитку організації полягає в тому, що з його участю формується фактологічна база й аналітична

основа для прийняття управлінських рішень, забезпечується стратегічне й операційне вдосконалення бізнес-процесів, концентрується увага на найважливіших аспектах досягнення цінностей [6].

Аналіз зарубіжної практики функціонування нафтогазової компанії Eagle [7, с. 72] дає змогу розкрити внутрішню будову організації ціннісно зорієнтованого управління на цьому підприємстві (рис. 2).

Рис. 2. Структурно-логічна схема внутрішнього механізму ціннісно зорієнтованого управління нафтогазової компанії Eagle

Джерело: узагальнено автором на основі опрацювання матеріалів [7].

Як видно зі структурно-логічної схеми на рис. 2, ціннісно зорієнтоване управління на підприємстві, що є об'єктом аналізу, в методологічному плані базується на інтеграційному концепті застосуванні KPI та таких управлінських підходів:

- процесного, що фокусується на створенні цінностей, які визначені оцінювальними критеріями – векторами організаційного розвитку (максимізації ринкової вартості бізнесу, нарощування інвестованого власниками капіталу, створенні економічної доданої вартості тощо);

- системного підходу в контексті забезпечення керованості організаційного розвитку підприємства (здійснення стратегічного планування, залучення необхідних ресурсів, оцінки ефективності діяльності на основі аналізу управлінських даних, забезпечення управління портфелем проєктів, встановлення винагород);

- ситуаційного підходу, що враховує реакцію системи ціннісно зорієнтованого управління відповідно до досягнутих параметрів ключових показників ефективності у відповідній ситуації.

Методологічний базис ціннісно зорієнтованого управління визначається передумовою: довгостроковим вектором розвитку нафтогазовидобувного підприємства є максимізація акціонерної вартості, що вимагає застосування системного підходу до прийняття рішень, який враховує вплив кожної дії на акціонерну вартість. До ключових компонентів методології ціннісно зорієнтованого управління слід віднести такі:

- Встановлення чітких цільових показників ефективності: технологія ціннісно зорієнтованого управління передбачає встановлення конкретних цілей, які відповідають загальній стратегії компанії. Цілі можуть включати фінансові показники, зокрема рентабельність інвестицій,

економічний прибуток або грошовий потік, а також нефінансові показники, такі як: клієнтоорієнтованість, залученість працівників або соціальний та екологічний вплив.

– Після встановлення цільових показників ефективності система ціннісно зорієнтованого управління вимагає вимірювання цінності. Це передбачає використання кількісних та якісних параметрів для оцінки впливу кожного рішення на акціонерну вартість.

– Ціннісно зорієнтоване управління підкреслює важливість ефективного розподілу капіталу для отримання максимально можливого прибутку на інвестиції. Це вимагає ретельного аналізу кожної інвестиційної можливості для перевірки її відповідності цілям розвитку нафтогазовидобувного підприємства.

– Ціннісно зорієнтоване управління ґрунтується на концепції управлінського ризику, що передбачає виявлення та оцінку ризиків, розробку стратегій для їх моніторингу та нейтралізації.

У наукових дискусіях розглядаються різні методологічні підходи до визначення і обґрунтування KPI, однак універсального набору ключових показників ефективності, які можуть застосовуватися до будь-якого підприємства, і досі не запропоновано. Це зумовлено тим, що KPI повинні, насамперед, враховувати специфіку галузі, а також відповідати конкретним потребам і цілям підприємства, його цінностям, місії, візії, стратегії.

Технологічні особливості видобування вуглеводнів характеризуються різноманітними ситуаційними чинниками впливу, комплексністю та невизначеністю умов, які вимагають прийняття відповідальних рішень у галузі ціннісно зорієнтованого управління нафтогазовидобувними підприємствами. Впровадження ефективних управлінських технологій на нафтогазовидобувних підприємствах забезпечує оптимальну координацію процесів видобутку та сприяє підвищенню частки вилучення вуглеводнів. Коефіцієнт вилучення є одним із ключових показників ефективності нафтогазовидобувних підприємств. Коефіцієнт вилучення (RF – від англ. Recovery Factor) – це загальна частка нафти, яку очікують видобути [8].

У нафтогазовидобуванні коефіцієнт

вилучення використовується для оцінки ефективності видобутку нафти або газу з родовища. Він визначає співвідношення між видобутком вуглеводнів та загальним обсягом резервуару. Для обчислення коефіцієнта вилучення зазвичай застосовують такі параметри:

$$RF = QC_{o(g)} / QT_{o(g)}, \text{ де} \quad (2)$$

$QC_{o(g)}$ – видобутий обсяг нафти або газу з родовища (Cumulative oil /gas);

$QT_{o(g)}$ – оцінка загального обсягу нафти або газу що знаходиться в резервуарі, (Total Original Oil (Gas) in place).

Зазначена формула розкриває методичні аспекти визначення коефіцієнта вилучення вуглеводнів, але зазначимо, що в реальності обчислення RF є складним оцінювально-аналітичним процесом, який включає багато інших чинників, зокрема фізичні властивості резервуару, методи видобування та інші геологічні й інженерні умови. Керівництво нафтогазовидобувних підприємств традиційно вважає цей показник критично важливим, особливо на початковому етапі експлуатації свердловини. Таке розуміння виробничої ситуації ґрунтується на тому, що більшість управлінських рішень залежить від обсягів вуглеводнів, які можуть бути видобуті з виявлених запасів за допомогою існуючих методів і практик експлуатації покладів.

У стратегії максимізації економічного відновлення Великої Британії визначено, що усі зацікавлені сторони повинні бути зобов'язані максимізувати очікувану цінність видобувної нафти з відповідних вод Великої Британії, а не обсяг вуглеводнів, який очікується видобути. Важливо зазначити, що збільшення коефіцієнтів вилучення нафти не завжди призводить до збільшення цінності, але у багатьох випадках збільшення коефіцієнтів вилучення нафти матиме позитивний вплив на стратегію максимізації економічного відновлення країни [9].

Нафтогазовидобувний сектор має істотний вплив на сталий розвиток, його функціонування пов'язане з ризиками для навколишнього середовища та суспільства. Тому нафтогазовидобувні компанії повинні працювати над зменшенням негативного

впливу на середовище, що потребує впровадження відповідального розвитку нафтогазовидобування. Для оцінки сталого видобутку вуглеводнів у нафтогазовому секторі необхідно розробити набір KPI, що відповідає принципам сталого розвитку. Для визначення пріоритетності KPI доцільно використовувати метод аналізу ієрархій, який дозволяє узагальнити думки експертів. Це дозволить забезпечити більш об'єктивну оцінку

ефективності нафтогазовидобувного сектору та зменшити його негативний вплив на довкілля та соціум [10, с. 719].

Концептуальна модель управлінської практики, сформульована у вигляді матриці "ефективність-цінності" (Performance-Values Matrix) й апробована Джеком Велчем у General Electric [11] репрезентує компонентну структуру системи ціннісно-зорієнтованого управління (рис. 3).

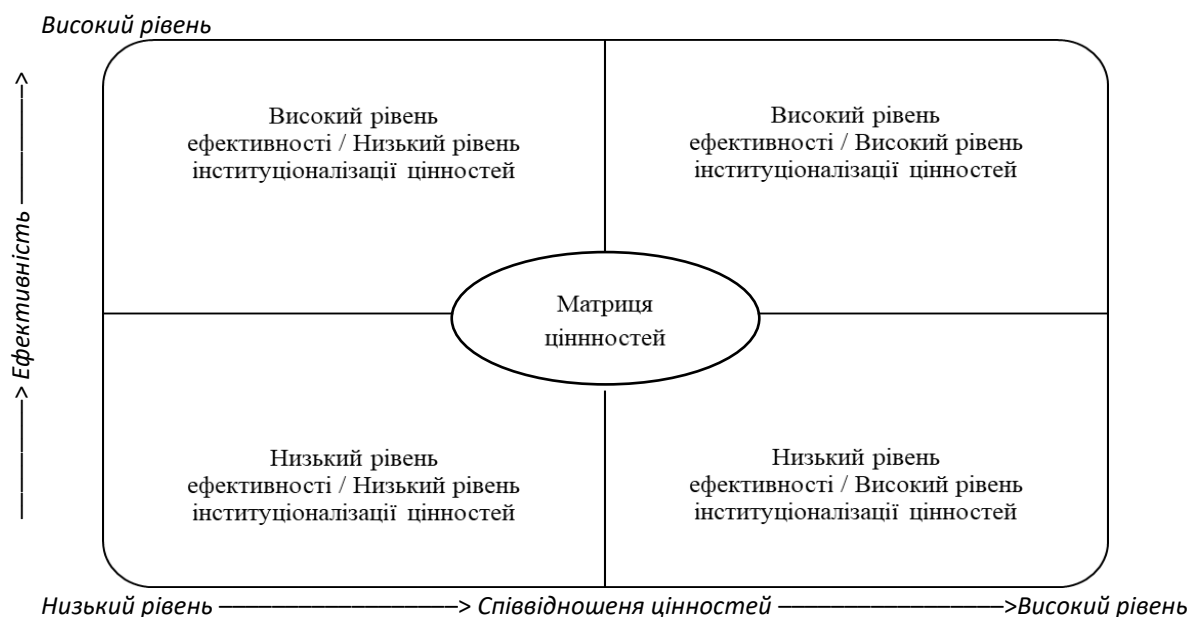

Рис. 3. Концептуальна модель управлінської практики "ефективність-цінності" (Performance-Values Matrix)

Джерело: узагальнено автором на основі [11; 12].

Інституційний вимір у поданій на рис. 3 матриці характеризує рівень усвідомлення й сприйняття цінностей, а параметр оцінювання ефективності відображає спроможність менеджерів реалізовувати повноваження з ціннісно зорієнтованого управління на підприємстві, досягати значущих результатів. Методологія ціннісно зорієнтованого управління базується на розумінні того, що цінності компанії повинні відображати її місію, візію та стратегію розвитку. У контексті нафтогазовидобувних підприємств це означає, що цінності повинні інтегруватись в управлінську практику, зокрема: гарантування безпеки, охорони здоров'я працівників, дотримання стандартів екології та енергоефективності, соціальна відповідальність, репутація бізнесу тощо.

Одним із перспективних напрямів розвитку методології ціннісно зорієнтованого управління є можливість впровадження системи ціннісної відповідальності, яка дасть змогу реалізувати ціннісний підхід із залученням внутрішніх та зовнішніх стейхгольдерів, включаючи співробітників, партнерів та громадськість. Це забезпечує підвищення рівня довіри до діяльності компанії, формування позитивного іміджу – репутаційних цінностей нафтогазовидобувних підприємств.

Одним зі способів інтегрування цінностей в управлінську практику може бути використання збалансованої системи показників, яка враховує як економічні, так і соціальні чинники. А це, у свою чергу, допомагає створювати стратегії, які базуються на цінностях та місії

компанії. Підприємства, які використовують ціннісно зорієнтований підхід, мають більшу внутрішню мотивацію персоналу, що сприяє досягненню їхніх цілей.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Результати дослідження підтверджують необхідність розробки та вдосконалення методологічних підходів до ціннісно зорієнтованого управління на нафтогазовидобувних підприємствах. Методологія ціннісно зорієнтованого управління зосереджується на тому, щоб нафтогазовидобувні підприємства більш ефективно застосовували ціннісний інструментарій в управлінській практиці. Ціннісний підхід підлягає інтеграції в усі аспекти діяльності компанії, включаючи корпоративну культуру, процеси, продукти та послуги, зв'язки із зацікавленими сторонами, підходи до прийняття рішень та управління персоналом. Аналіз поточного стану реалізації методологічних підходів з ціннісно зорієнтованого управління виявив проблемні аспекти, що ускладнюють ефективне управління нафтогазовидобувними підприємствами. Їх удосконалення з

урахуванням прогресивного зарубіжного досвіду сприятиме підвищенню ефективності управління на нафтогазовидобувних підприємствах. Перспективи подальших досліджень у галузі ціннісно зорієнтованого управління на нафтогазовидобувних підприємствах зумовлені необхідністю створення комплексних моделей, які об'єднують елементи фінансового, екологічного та соціального інструментарію. Існує потреба у формулюванні ґрунтовної теоретичної основи ціннісно зорієнтованого управління на нафтогазовидобувних підприємствах, зокрема, врахування специфіки галузі та сучасних викликів, що стоять перед нею, проведення емпіричних досліджень зі збором та аналізом інформації з реальних нафтогазовидобувних підприємств з метою перевірки ефективності та придатності розроблених методологічних підходів, вивчення взаємозв'язку між ціннісно зорієнтованим управлінням на нафтогазовидобувних підприємствах та іншими чинниками, зокрема сталістю розвитку, екологічною стійкістю, соціальною відповідальністю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дмитрук В. В., Гуменюк В. В. Генезис ціннісно зорієнтованого управління: міждисциплінарний і галузевий аспекти. *Економічна теорія та право*. 2022. №1 (48). С. 29–43. DOI: 10.31359/2411-5584-2022-48-1-29.
2. Verma K. Managerial Efficiency: A Study of Management Buyouts. *Contemporary Accounting Research*. 1993. Vol. 10, no. 1. P. 179–204. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1911-3846.1993.tb00388.x>
3. Shannon C. E. A mathematical theory of communication. by Claude E. Shannon and Warren Weaver. Urbana: University of Illinois Press, 1964. 126 p. URL: <https://cutt.ly/33WQhxx>
4. Markina I., Dyachkov D. Entropy Model Management of Organization. *World Applied Sciences Journal. Management, Economics, Technology*. 2014. Vol. 30. P. 159–164. URL: [https://www.idosi.org/wasj/wasj30\(mett\)14/53.pdf](https://www.idosi.org/wasj/wasj30(mett)14/53.pdf).
5. Constructing and investigating a model of the energy entropy dynamics of organizations / A. Bondar et al. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2020. Vol. 3, no. 3 (105). P. 50–56. URL: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2020.206254>
6. Kpi Home - KPI.org. KPI.org. URL: <https://www.kpi.org/kpi-basics/> (date of access: 11.02.2023).
7. Siti-Nabiha A. K., Scapens R. W. Stability and change: an institutionalist study of management accounting change. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 2005. Vol. 18, no. 1. P. 44–73. URL: <https://doi.org/10.1108/09513570510584656>
8. Recovery_factor. Schlumberger. Energy Glossary. URL: https://glossary.slb.com/en/terms/r/recovery_factor
9. Recovery Factor Benchmarking. London : Oil and Gas Auththority, 2017. 16 p. URL: <https://www.nstauthority.co.uk/media/4155/recovery-factor-report-7-september.pdf>.
10. Elhuni R., Ahmad M. Key performance indicators for sustainable production evaluation in oil and gas sector. *Procedia Manufacturing*. 2017. Vol. 11. P. 718–724. URL: <https://griml.com/j4L08>.
11. Values-Based Management or The Performance-Values Matrix: Was Jack Welch Right? / A. Buchko et al. *Journal of Business and Leadership*. 2012. URL: <https://doi.org/10.58809/kupd4878>

12. Lindell J. Controller as Business Manager. Hoboken, New Jersey, U.S. : John Wiley & Sons, Incorporated, 2017. 336 p.

REFERENCES

1. Dmytruk, V., and Humeniuk, V. (2022). Henezys tsinnisno zoriientovanoho upravlinnia: mizhdystsyplinaryi i haluzevyi aspekty [The genesis of valuebased management: interdisciplinary and sectorial aspects]. *Ekonomiczna teoriia ta pravo Economic Theory and Law*, 1 (48), 29–43. DOI: 10.31359/2411-5584-2022-48-1-29. [in Ukrainian].
2. Verma, K. (1993). Managerial Efficiency: A Study of Management Buyouts. *Contemporary Accounting Research*, 10(1), 179–204. <https://doi.org/10.1111/j.1911-3846.1993.tb00388.x>
3. Shannon, C. (1964). A mathematical theory of communication. by Claude E. Shannon and Warren Weaver. Urbana : University of Illinois Press, 126 p. <https://cutt.ly/33WQhxx> [in English].
4. Markina, I., and Dyachkov, D. (2014). Entropy Model Management of Organization. *World Applied Sciences Journal. Management, Economics, Technology*, 30, 159–164. [https://www.idosi.org/wasj/wasj30\(mett\)14/53.pdf](https://www.idosi.org/wasj/wasj30(mett)14/53.pdf). [in English].
5. Bondar, A. et al. (2020). Constructing and investigating a model of the energy entropy dynamics of organizations. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 3, 3 (105), 50–56. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2020.206254>[in English].
6. Kpi Home. (2023). KPI.org. <https://www.kpi.org/kpi-basics/> [in English].
7. Siti-Nabiha, A. Scapens, R. (2005). Stability and change: an institutionalist study of management accounting change. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 18(1), 44–73. <https://doi.org/10.1108/09513570510584656> [in English].
8. Recovery_factor (2023). Schlumberger. Energy Glossary. https://glossary.slb.com/en/terms/r/recovery_factor [in English].
9. Recovery Factor Benchmarking. London : Oil and Gas Auththority, 2017. 16 p. <https://www.nstauthority.co.uk/media/4155/recovery-factor-report-7-september.pdf>. [in English].
10. Elhuni, R., and Ahmad, M. (2017). Key performance indicators for sustainable production evaluation in oil and gas sector. *Procedia Manufacturing*, 11, 718–724. <https://griml.com/j4L08> [in English].
11. Buchko, A. et al. (2012). Values-Based Management or The Performance-Values Matrix: Was Jack Welch Right? *Journal of Business and Leadership*. <https://doi.org/10.58809/kupd4878> [in English].
12. Lindell, J. (2017). Controller as Business Manager. Hoboken, New Jersey, U.S. : John Wiley & Sons, Incorporated, 336 p. [in English].

Vitalii Dmytruk, PhD student, Department of Management and Administration, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ukraine

DEVELOPMENT OF METHODOLOGICAL APPROACHES OF VALUE-BASED MANAGEMENT AT OIL AND GAS EXTRACTION ENTERPRISES

Abstract

Introduction. The oil and gas sector is of strategic importance for guaranteeing the energy security and sustainable development of the country. Therefore, increasing the efficiency of management of oil and gas extraction enterprises is a critical factor for ensuring their sustainability and further development. Considering the various challenges faced by oil and gas extraction enterprises, such as changes in the global energy market, strict environmental standards, and requirements for sustainable development in the conditions of European integration, effective management becomes critically important. The approach of value-based management takes into account not only the performance indicators of oil and gas extraction enterprises, but also the values that determine the role of the oil and gas extraction industry in society. This means that not only economic factors, but also social, ecological, and ethical aspects are institutionalized and formalized in management decisions. Implementation of this approach can help reduce the negative impact on the environment, ensure the social responsibility of enterprises, promote the development of innovative technology, and increase the satisfaction of consumer needs.

The purpose of the article is to analyze the existing methodological approaches of management practice in the context of the development of value-based management tools at oil and gas extraction enterprises.

Methodology. The research is based on the integrative, sectoral, and interdisciplinary approaches to analyzing the available tools of value-based management and identification of the features, advantages, and limitations of the active practice of value-based management, taking into account both domestic realities and foreign experience.

The results. Functional approaches to value-based management of oil and gas extraction enterprises, which are based on the world experience and current industry trends, have been considered. Problematic aspects and limitations in the application of methodological approaches in value-based management have been analyzed. Attention is focused on the need to form a specially adapted toolkit of value-based management for oil and gas extraction enterprises; recommendations for its implementation in management practice have been formulated. The obtained scientific results will contribute to further development of theoretical knowledge in the field of value-based management at oil and gas extraction enterprises.

Keywords: oil and gas extraction enterprises; value-based management; methodological tools; key performance indicators.

Cite as: Dmytruk, V. (2023). Development of methodological approaches of value-based management at oil and gas extraction enterprises. *Economic analysis*, 33 (1), 288-295. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.288>